

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1280/2020
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Митић, адвокат из ..., против тужених „Balcan media press“ d.o.o. из Београда и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Борис Богдановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 311/17 од 15.10.2019. године, у седници одржаној дана 08.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених „Balcan media press“ d.o.o. из Београда и ББ из ..., изјављена против става другог и става четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 311/17 од 15.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 147/17 од 14.09.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да суд обавезе тужене да му на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 900.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.09.2017. године, па до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплате укупан износ од 15.916,50 динара, са законском затезном каматом од дана извршности те пресуде, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 311/17 од 15.10.2019. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 147/17 од 14.09.2017. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени да му на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.09.2017. године па до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражио да суд тужене обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од још 700.000,00 динара, као разлике између траженог износа од 900.000,00 динара и досуђеног износа од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.09.2017. године, па до исплате. Ставом четвртим изреке, тужени су обавезани да на име трошкова

парничног поступка тужиоцу исплате укупан износ од 139.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење одлуке па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у усвајајућем делу, тужени су благовремено изјавили ревизију, из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18), па је нашао да ревизија тужених није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужени „Balcan media press“ d.o.o. је издавач, а тужени ББ, главни уредник недељника „ВВ“, у ком је на страни 16 и 17 издања од ...2014. године објављен текст са насловом „...!“, са наднасловом „...“ и поднасловима „...“ и „...“. Текст је опремљен фотографијама ГГ, ДД, ЂЂ и тужиоца АА. У уводном делу текст се бави подсећањима на раније писање „ВВ“ о „криминалу који се одвијао у ...“, па је између осталог наведено: „Овог пута пишемо о сектору ... који је свакако на неки начин стуб срама Иначе, још од формирања ... много тога је било спорно, с обзиром на невероватно велике ингеренције овог сектора које сежу дотле да у појединим сегментима имају већа овлашћења од ... и Наравно, та чињеница је допринела да се унутар тог система развије фантастично велика интересна група коју је предводио доскорашњи помоћник директора ... за сектор ЕЕ“. Позивајући се на извор „ВВ“ из ..., у тексту је наведено: „...“. Текст садржи и наводе о томе да је "ЕЕ за све ове подухвате направио праву организовану криминалну групу унутар саме ... која је давала одличну логистику за ова недела“. У антрфилеу под насловом „...“ наведено је „кључни људи од ЕЕ поверења, по ономе што извор "ВВ" открива, били су поред других наведених лица и АА (тужилац), некадашњи директор ... центра ... у Нажалост неки од ових људи још увек раде у ... и преко њих ЕЕ и даље вуче све konce. Због тих људи сви ми у ... црвенимо, са жаљењем констатује наш извор из ...“. Тужилац у ... не ради, почев од 01.01.2006. године, и са том службом нема никакве везе нити има било какве везе са ... ЕЕ је упознао 2003. године на колегијуму код генералног директора ..., у периоду када је био директор ... Југоисточне Србије – Регионални центар ..., у време када је ЕЕ био главни инспектор Није пословно сарађивао са ЕЕ, са којим је имао само неколико неформалних контаката. За спорни текст је 2014. године сазнао од колега из ... са којима је некада радио. Доживео је велики стрес када је видео своју слику у оквиру текста где је означен као део организоване криминалне групе која врши кривична дела у ..., односно као један од 40 ... разбојника под вођством ЕЕ. Због овог текста тужилац је имао проблема са колегама са којима је радио, на чија питања је био принуђен да одговара и да им се правда, а проблеме је имао и са својим пословним партнерима, којима је морао да објашњава да нема везе са криминалом. Непријатностима су били изложени и чланови његове породице. Пре објављивања предметног текста новинари нису контактирали тужиоца, нити су тражили његов коментар.

Првостепени суд је тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете због повреде части и угледа, одбио као неоснован, у смислу одредбе члана 5, члан 9. став 1, 10. и 79. Закона о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС" бр. 83/2014), јер је нашао да се предметни текст бави радом ЕЕ, а не радом тужиоца, при чему је име тужиоца поменуто у споредном делу текста и то само у контексту „људи од поверења ЕЕ“. По мишљењу првостепеног суда, тужилац није у предметном тексту означен као извршилац било ког кривичног дела, што указује на то да му овим текстом није повређена претпоставка невиности, нити је на било који начин доведен у везу са незаконитостима у раду ..., посебно имајући у виду да тужилац никада није ни био запослен у

Другостепени суд је, након одржане расправе, укинуо првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев тужиоца, тако што је тужене обавезао да тужиоцу солидарно накнаде нематеријалну штету у износу од 200.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 14.09.2017. године па до исплате, у смислу одредбе члана 9, 73, 112, 113. и 114. Закона о јавном информисању и медијима, у вези одредбе члана 200. Закона о облигационим односима и члана 232. Закона о парничном поступку. Закључио је да, иако постоји интерес јавности да буде обавештена о незаконитом и неправилном раду државног органа, конкретно ... и ..., објављивање информације које се односе на тужиоца, а којима је он означен као учинилац коруптивног кривичног дела, није пропорционално интересу јавности да буде истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисана, у смислу одредбе члана 15. Закона о јавном информисању и медијима. Објављивањем фотографије тужиоца уз наслов „...!“ и уз навођење да је ЕЕ суштински направио своју разбојничку дружину унутар система по принципу ... и 40 разбојника, те довођењем у везу тужиоца са ЕЕ, у смислу кључног човека од ЕЕ поверења у антрфилеу са насловом „...“, уз правилно навођење функција које је тужилац обављао у ..., по оцени другостепеног суда, тужилац је идентификован као члан организоване криминалне групе и разбојничке дружине тиме и као извршилац кажњивог дела, што објављену информацију чини недозвољеном, у смислу одредбе члана 73. Закона о јавном информисању и медијима, с обзиром да се наведеном информацијом повређује претпоставка невиности тужиоца. Објављена информација је неистинита и лезионо подобна, а тужени нису поштовали обавезу новинарске пажње, прописану одредбом члана 9. Закона о јавном информисању и медијима, имајући у виду да информацију нису проверили обраћањем тужиоцу пре њеног објављивања, што су били дужни и за што су имали могућност. Није постојао разлог хитности, с обзиром на тему којом се бави предметни текст и временску дистанцу у односу на догађај који је тема текста.

Правилно је другостепени суд, имајући у виду утврђено чињенично стање, применио материјално право, када је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев тужиоца делимично усвојио.

Обавеза новинарске пажње прописана је у одредби члана 9. став 1. Закона о јавном информисању и медијима, тако што су уредник и новинар дужни да са пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају, или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност.

Јавни интерес у јавном информисању прописан је у одредби члана 15. став 1. тачка 1. Закона о јавном информисању и медијима, тако што је јавни интерес у области јавног информисања: истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Србије.

Претпоставка невиности прописана је у одредби члана 73. Закона о јавном информисању и медијима тако што се нико у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда, а у циљу заштите људског достојанства, као и независности, угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа.

Одредбом члана 112. Закона о јавном информисању и медијима, прописано је да лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете, у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању, у складу са одредбама овог закона.

Предметни текст садржи нетачну информацију о тужиоцу, чија је фотографија објављена у саставу текста, о томе да је он „кључни човек од ЕЕ поверења“, при чему је ЕЕ означен као организатор „разбојничке дружине унутар система по принципу ... и 40 разбојника“, како пише у издвојеном и уоквиреном делу текста. Тужилац је тако означен учиниоцем кажњивог дела, иако о томе не постоји одлука суда, што значи да је објављивање те информације законом забрањено. Изнете чињеничне тврдње у вези са тужиоцем су нетачне и по природи подобне да, код просечно осетљивог лица које се нашло у положају оштећеног, доведу до душевних болова, што је овде случај, пошто је тужилац након објављивања предметног чланка осећао велику срамоту, страх од хапшења, страх за будућност своје породице, а погоршало му се и здравствено стање. Информација треба да буде у функцији обавештења јавности о стварном догађају, онако како се догодио, а не да буде у служби дезинформације. Због тога је законом установљена дужност новинара и уредника да, пре објављивања информације која садржи податке о одређеном догађају, појави или личности, ту информацију провере, што овде није случај, пошто новинари нису контактирали тужиоца, иако се ради о чињеницама које су објективно проверљиве. Не постоји интерес јавност да сазна нетачну информацију.

Неосновани су наводи ревизије тужених о погрешној примени материјалног права, одредбе члана 73. Закона о јавним медијима и информисању, наиме да тужилац није означен као учинилац кривичног дела. Супротно тим наводима ревизије, тужилац је у предметном тексту означен као члан „разбојничке дружине ЕЕ“, а разбојништво и удруживање ради разбојништва јесте кривично дело, што значи да је и кажњиво дело.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци ове пресуде донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић